

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-651/19 - 1

Υπόθεση C-651/19

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

2 Σεπτεμβρίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Βέλγιο)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

1 Αυγούστου 2019

Αναιρεσείων:

JP

Αναιρεσίβλητος:

Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Γενικός Επίτροπος για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες)

[παραλειπόμενα]

I. Αντικείμενο της αιτήσεως αναίρεσεως

1. Με δικόγραφο που κατατέθηκε στις 18 Οκτωβρίου 2018, ο JP άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως [παραλειπόμενα] της 9ης Οκτωβρίου 2018 η οποία εκδόθηκε από το Conseil du contentieux des étrangers (Συμβούλιο επιλύσεως ενδίκων διαφορών αλλοδαπών) [παραλειπόμενα] [στο εξής: ανααιρεσιβαλλόμενη απόφαση].

II. Η διαδικασία ενώπιον του Conseil d'État (Συμβουλίου της Επικρατείας)

2. [παραλειπόμενα] [σελ. 2 του πρωτοτύπου] [παραλειπόμενα]

III. Τα κρίσιμα για την εξέταση της υποθέσεως πραγματικά περιστατικά

3. Κατόπιν της απορρίψεως πρώτης αιτήσεως ασύλου [παραλειπόμενα], ο αναιρεσείων υπέβαλε δεύτερη αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία κρίθηκε απαράδεκτη με απόφαση του Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Γενικού Επιτρόπου για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες) της 18ης Μαΐου 2018, βάσει του άρθρου 57/6/2, § 1, πρώτο εδάφιο, του loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980 σχετικά με την είσοδο των αλλοδαπών στην εθνική επικράτεια, τη διαμονή, την εγκατάσταση και την απομάκρυνσή τους). Κατά την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, η απόφαση αυτή του Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides κοινοποιήθηκε «με συστημένη ταχυδρομική επιστολή, στον τόπο επιδόσεων του προσφεύγοντος, ήτοι στο Commissariat général» (Γραφείο για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες).

Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση απέρριψε την προσφυγή που είχε ασκήσει ο αναιρεσείων στις 7 Ιουνίου 2018 κατά της προαναφερθείσας αποφάσεως περί απαραδέκτου, λόγω εκπρόθεσμης ασκήσεώς της, καθόσον ο αναιρεσείων δεν μπόρεσε «να επικαλεστεί κανέναν λόγο ανωτέρας βίας ο οποίος να συνιστά ανυπέρβλητο κώλυμα για την εκ μέρους του άσκηση προσφυγής εντός της νόμιμης προθεσμίας δέκα ημερών». [σελ. 3 του πρωτοτύπου]

IV. Μοναδικός λόγος αναιρέσεως, πρώτο σκέλος- Θέση του αναιρεσειόντος

4. Ο αναιρεσείων προβάλλει έναν μόνο λόγο αναιρέσεως αντλούμενο από παράβαση των άρθρων 3, 6 και 13 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των άρθρων 10, 11, και 13 του Συντάγματος, των άρθρων 39/2, 39/57, 39/65, 39/77/1, 48/3, 48/4 και 57/6 του loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980 σχετικά με την είσοδο των αλλοδαπών στην εθνική επικράτεια, τη διαμονή, την εγκατάσταση και την απομάκρυνσή τους), σε συνδυασμό με το άρθρο 46 και την αιτιολογική σκέψη 25 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση), από παραβίαση των αρχών της ισότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, [και] των αρχών που επιβάλλουν τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας.
5. [παραλειπόμενα] Ο αναιρεσείων βάλλει κατά της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως διότι έκρινε ότι την ημέρα που ο αναιρεσείων έλαβε γνώση της επίδικης διοικητικής πράξεως, διέθετε προθεσμία «τριών εργάσιμων ημερών, πέντε ημερολογιακών ημερών», ότι η προθεσμία αυτή του παρείχε εύλογη δυνατότητα να ασκήσει την προσφυγή του εντός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 39/57 του προαναφερθέντος νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980, και ότι μόνον σε περίπτωση ανωτέρας βίας χωρεί παρέκκλιση από την προθεσμία αυτή, η οποία είναι δημοσίας τάξεως.

Ο αναιρεσείων αντιτάσσει ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας είναι επίσης δημοσίας τάξεως, ότι οι διαλαμβανόμενες στον λόγο αναιρέσεως διατάξεις εγγυώνται το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και ότι πρέπει να προβλέπονται εύλογες προθεσμίες, που δεν καθιστούν την άσκηση του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας «αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή». Υπενθυμίζει το περιεχόμενο της αιτιολογικής σκέψεως 25 της προαναφερθείσας οδηγίας 2013/32/ΕΕ της 26ης Ιουνίου 2013 και στηρίζεται στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ, απόφαση Assunção Chaves κατά Πορτογαλίας, 31 Ιανουαρίου 2012, § 80) και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (αποφάσεις της 28ης Ιουλίου 2011, C-69/10, Diouf, σκέψεις 67 και 68· και της 20ής Οκτωβρίου 2016, C-429/15, Danqua, σκέψη 49), προκειμένου να υποστηρίξει ότι οι επίμαχες εν προκειμένω προθεσμίες, «πολύ μικρότερες από τις προθεσμίες των δεκαπέντε εργάσιμων ημερών που έχει δεχθεί το [Δικαστήριο], είναι προδήλως μη εύλογες και κατέστησαν εξαιρετικά δυσχερή την εκ μέρους του αιτούντος άσκηση των δικαιωμάτων του άμυνας και την άσκηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 39/2 του νόμου περί αλλοδαπών προσφυγής», λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων περιστάσεων της προκειμένης υποθέσεως, τις οποίες περιγράφει λεπτομερώς ως ακολούθως:

«στον αιτούντα δεν προσφέρθηκαν εγκαταστάσεις υποδοχής κατά τη διάρκεια της εξετάσεως της νέας αιτήσεώς του [σελ. 4 του πρωτοτύπου]

- ως τόπος επιδόσεων του θεωρήθηκε κατά τεκμήριο η ίδια η έδρα [του αναιρεσίβλητου]· η κοινοποίηση μέσω ταχυδρομείου δεν πραγματοποιήθηκε συνεπώς στο τόπο κατοικίας του αιτούντος·
- ο αιτών δεν διέθετε καμία υλική βοήθεια, κατά μείζονα δε λόγο οικονομική, για να μεταβεί στην έδρα [του αναιρεσίβλητου] ούτε για να επικοινωνήσει μαζί του, προκειμένου να ενημερωθεί για την πορεία της αιτήσεώς του και για ενδεχόμενη απόφαση επ' αυτής· δεν διέθετε εξάλλου ούτε κοινωνική και πρωτοβάθμια νομική αρωγή, ελλείπει παροχής συνθηκών υποδοχής·
- ο αιτών δεν έτυχε ακροάσεως συνοδευόμενος από τον δικηγόρο του πριν από τη λήψη της αποφάσεως [από τον αναιρεσίβλητο]·
- ο νυν δικηγόρος του αιτούντος δεν είναι εκείνος με τον οποίο είχε παραστεί στο πλαίσιο της πρώτης αιτήσεως ασύλου, οπότε δεν μπορεί να υποτεθεί ότι ήταν ιδιαίτερα εξοικειωμένος με το υπόβαθρο του αιτούντος και την υπόθεση».

Ο αναιρεσείων ζητεί να υποβληθεί στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προδικαστικό ερώτημα σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 47 του προαναφερθέντος Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και των άρθρων 20 και 46 της προαναφερθείσας οδηγίας 2013/32/ΕΕ, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις 25 και 50 της ίδιας οδηγίας.

Θέση του αναιρεσίβλητου

6. Ο αναιρεσίβλητος επισημαίνει ότι η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 39/57 του προαναφερθέντος νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980 είναι δημοσίας τάξεως και συνεπώς παρέκκλιση από την προθεσμία αυτή χωρεί μόνο σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας, πράγμα που δεν συμβαίνει εν προκειμένω, και ότι ως εκ τούτου ορθώς έκρινε ο διοικητικός δικαστής ως εκπρόθεσμη την άσκηση της προσφυγής.

Παραπέμπει στα κοινοβουλευτικά έγγραφα σχετικά με τον νόμο της 17ης Δεκεμβρίου 2017 περί τροποποίησης του 15ης Δεκεμβρίου 1980 σχετικά με την είσοδο των αλλοδαπών στην εθνική επικράτεια, τη διαμονή, την εγκατάσταση και την απομάκρυνσή τους (Doc. parl., Chambre, sess. ord., 2016-2017, Doc 54 No 2549/001) στα οποία εκτίθενται οι λόγοι που δικαιολογούν την εφαρμογή της ταχείας διαδικασίας για τις προσφυγές στις προβλεπόμενες περιπτώσεις, «με παράλληλη συνεχή διασφάλιση της δυνατότητας αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας».

Προσθέτει ότι το γεγονός ότι ο νυν δικηγόρος του αναιρεσείοντος δεν είναι εκείνος με τον οποίο είχε παραστεί στο πλαίσιο της πρώτης αιτήσεως ασύλου και το γεγονός ότι ο αναιρεσείων δεν έτυχε ακροάσεως παρουσία του νέου δικηγόρου του ουδόλως θίγει τον αποτελεσματικό χαρακτήρα της προσφυγής. Επί του σημείου αυτού, διευκρινίζει ότι στους αιτούντες διεθνή προστασία παρέχεται η δυνατότητα να τους οριστεί δικηγόρος από την υποβολή της αιτήσεώς τους, είτε πρόκειται για πρώτη είτε για μεταγενέστερη αίτηση και ότι συνεπώς, το γεγονός ότι ο αιτών δεν έκανε χρήση της δυνατότητας που του παρείχε ο νόμος να καλέσει τον νυν δικηγόρο του ήδη από την υποβολή της μεταγενέστερης αιτήσεώς του, αποτελεί αποκλειστικά δική του ευθύνη και ουδόλως επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της προβλεπόμενης στο άρθρο 39/57 του νόμου προσφυγής. [σελ. 5 του πρωτοτύπου]

Απόφαση του Conseil d'État [Συμβουλίου της Επικρατείας]

7. Ο νόμος της 15ης Δεκεμβρίου 1980 σχετικά με την είσοδο των αλλοδαπών στην εθνική επικράτεια, τη διαμονή, την εγκατάσταση και την απομάκρυνσή τους ορίζει, μεταξύ άλλων, [παραλειπόμενα]:

«Άρθρο 39/2. § 1. Το Συμβούλιο [επιλύσεως ενδίκων διαφορών αλλοδαπών] εκδίδει αποφάσεις επί των προσφυγών που ασκούνται κατά των αποφάσεων του Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides [Γενικού Επίτροπου για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες].

[παραλειπόμενα]

Άρθρο 39/57 § 1. Οι προβλεπόμενες στο άρθρο 39/2 προσφυγές ασκούνται με την κατάθεση δικογράφου, [παραλειπόμενα] [κατ' αρχήν εντός προθεσμίας τριάντα ημερών πλην των ακόλουθων περιπτώσεων για τις οποίες ισχύει προθεσμία δέκα ημερών:]

[παραλειπόμενα]

1° [παραλειπόμενα]

2° [παραλειπόμενα]

3° όταν η προσφυγή στρέφεται κατά αποφάσεως περί απαραδέκτου που διαλαμβάνεται στο άρθρο 57/6, § 3, πρώτο εδάφιο. Η προσφυγή ασκείται εντούτοις εντός πέντε ημερών από την κοινοποίηση της αποφάσεως κατά της οποίας στρέφεται όταν πρόκειται για απόφαση περί απαραδέκτου εκδοθείσα βάσει του άρθρου 57/6, § 3, πρώτο εδάφιο, 5°, και ο αλλοδαπός ευρίσκεται, κατά τον χρόνο της αιτήσεώς του, σε συγκεκριμένο τόπο κατά τα άρθρα 74/8 και 74/9 ή έχει τεθεί στη διάθεση της κυβέρνησης.

[...]

§ 2. Η έναρξη των προθεσμιών ασκήσεως των προβλεπόμενων στην § 1 προσφυγών υπολογίζεται: **[σελ. 6 του πρωτοτύπου]**

[...]

2° όταν η κοινοποίηση πραγματοποιείται με συστημένη επιστολή ή απλή ταχυδρομική επιστολή, από την τρίτη εργάσιμη ημέρα που ακολουθεί την ημέρα κατά την οποία η επιστολή παραδόθηκε στις ταχυδρομικές υπηρεσίες, πλην αποδείξεως του αντιθέτου από τον παραλήπτη.

[...]

Η ημέρα κατά την οποία λήγει η προθεσμία συνυπολογίζεται στην προθεσμία. Ωστόσο, αν η προθεσμία λήγει Σάββατο, Κυριακή ή ημέρα αργίας, η λήξη της μετατίθεται στην επόμενη εργάσιμη ημέρα.

[παραλειπόμενα]

Άρθρο 51/2. Αλλοδαπός που υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 50 § 3, υποχρεούται να επιλέξει τόπο επιδόσεων στο Βέλγιο.

Σε περίπτωση μη επιλογής τόπου επιδόσεων, τεκμαίρεται ότι ο αιτών έχει επιλέξει ως τόπο επιδόσεων το Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides [Γραφείο για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες].

[...]

Κάθε τροποποίηση του επιλεγέντος τόπου επιδόσεων πρέπει να γνωστοποιείται με συστημένη επιστολή στον Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides [Γενικό Επίτροπο για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες] καθώς και στον Υπουργό.

Με την επιφύλαξη προσωπικής παράδοσης, όλες οι κοινοποιήσεις πραγματοποιούνται εγκύτως στον τόπο επιδόσεων, με συστημένη επιστολή στο ταχυδρομείο ή ιδιοχείρως έναντι αποδείξεως παραλαβής. Εφόσον ο αλλοδαπός έχει ορίσει ως αντίκλητο τον δικηγόρο του, η κοινοποίηση δύναται να αποσταλεί εγκύτως με τηλεομοιοτυπία ή οιοδήποτε άλλο μέσο κοινοποίησης καθοριζόμενο με βασιλικό διάταγμα.

[...].

Άρθρο 57/6.[...]

§ 3. Ο Γενικός Επίτροπος για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες μπορεί να κηρύσσει απαράδεκτη αίτηση διεθνούς προστασίας εφόσον:

[...]

5° ο αιτών υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας για την οποία δεν προκύπτουν ούτε προσκομίζονται από τον αιτούντα νέα ουσιώδη στοιχεία κατά την έννοια του άρθρου 57/62.

[...]

Άρθρο 57/6/2. § 1. Κατόπιν παραλαβής της μεταγενέστερης αιτήσεως που διαβιβάζεται από τον υπουργό ή το εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο βάσει του άρθρου 51/8, ο Γενικός Επίτροπος για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες εξετάζει κατά προτεραιότητα αν προκύπτουν ή υποβάλλονται από τον αιτούντα νέα ουσιώδη στοιχεία, τα οποία ενισχύουν σημαντικά την πιθανότητα να αναγνωρισθεί υπέρ του αιτούντος το καθεστώς του πρόσφυγα κατά την έννοια του άρθρου 48/3 ή η επικουρική προστασία κατά την έννοια του άρθρου 48/4. Ελλείψει τέτοιων νέων ουσιωδών στοιχείων, ο Γενικός Επίτροπος για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες κηρύσσει απαράδεκτη την αίτηση. [...]

8. Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση επισημαίνει ότι η αρχικώς προσβληθείσα πράξη είχε κοινοποιηθεί, με συστημένη ταχυδρομική επιστολή την Τρίτη 22 Μαΐου 2018, στον τόπο επιδόσεων του τότε προσφεύγοντος, ήτοι στο Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides [Γραφείο για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες], ότι η κοινοποίηση αυτή, η οποία πραγματοποιήθηκε εγκύτως, αποτέλεσε την αφετηρία της προβλεπόμενης προθεσμίας των δέκα ημερών για την άσκηση προσφυγής κατά της αποφάσεως περί απαραδέκτου που εκδόθηκε βάσει του άρθρου 57/6/2, § 1, πρώτο εδάφιο, του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980, ότι δυνάμει του άρθρου 39/57, § 2, 2°, του ίδιου νόμου, η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής άρχισε από την τρίτη εργάσιμη ημέρα κατόπιν [σελ. 7 του πρωτοτύπου] της παράδοσης της επιστολής στις ταχυδρομικές υπηρεσίες –υπό την επιφύλαξη τυχόν αντιθέτων αποδείξεων που δεν προσκομίστηκαν εν προκειμένω–, ήτοι την Παρασκευή 25 Μαΐου 2018, ότι καθόσον η προθεσμία έληγε ημέρα Κυριακή, η λήξη μετατέθηκε τη Δευτέρα 4 Ιουνίου 2018 και, εν τέλει, ότι ο προσφεύγων παρουσιάστηκε στο Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides [Γραφείο για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες] και, κατά την

ημερομηνία αυτή, επιβεβαίωσε την παραλαβή της συστημένης επιστολής η οποία περιείχε τη ληφθείσα εις βάρος του απόφαση.

9. Οι κανόνες που διέπουν το παραδεκτό των ενδίκων βοηθημάτων, ιδίως *ratione temporis*, είναι δημοσίας τάξεως. Στη συγκεκριμένη υπόθεση, το *Conseil du contentieux des étrangers* (Συμβούλιο επιλύσεως ενδίκων διαφορών αλλοδαπών) έκρινε, ορθά, ότι η κοινοποίηση της διοικητικής πράξεως στη διεύθυνση την οποία τεκμαίρεται ότι είχε επιλέξει ως τόπο επιδόσεων ο τότε προσφεύγων, ήτοι στο *Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides* [Γραφείο για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες], ήταν έγκυρη και αποτέλεσε την αφετηρία της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής, ότι το γεγονός ότι η επιστολή παραδόθηκε στον προσφεύγοντα όταν παρουσιάστηκε στο *Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides* [Γραφείο για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες] στις 30 Μαΐου 2018, δεν είχε «ως αποτέλεσμα την έναρξη νέας προθεσμίας δέκα ημερών από την ημερομηνία αυτή» και ότι καθόσον ο προσφεύγων δεν επικαλέστηκε κατάσταση ανωτέρας βίας, η ασκηθείσα με συστημένη επιστολή προσφυγή στις 7 Ιουνίου 2018, ήτοι μετά το πέρας της προβλεπόμενης προθεσμίας των δέκα ημερών, η οποία έληξε στις 4 Ιουνίου 2018, ήταν εκπρόθεσμη.
10. Κατ' αναίρεση, ο αναιρεσείων προβάλλει ότι η γενική αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας είναι επίσης δημοσίας τάξεως. Δεν υποστηρίζει ότι η παράδοση της επιστολής έναντι αποδείξεως παραλαβής στις 30 Μαΐου 2018 αποτέλεσε αφετηρία νέας προθεσμίας και δεν αμφισβητεί την απόφαση του δικαστή ότι τα προβαλλόμενα στοιχεία που υπομνήσθηκαν στη σκέψη 7.2.1. της αποφάσεως στερούνται των χαρακτηριστικών καταστάσεως ανωτέρας βίας «η οποία θα συνιστούσε ανυπέρβλητο κώλυμα για την εκ μέρους του άσκηση της προσφυγής του εντός της νόμιμης προθεσμίας».

Προβάλλει ωστόσο ότι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, η προθεσμία προσφυγής όπως προβλέπεται εν προκειμένω από την εθνική νομοθεσία αντιβαίνει σε πολλές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που διασφαλίζουν στον αναιρεσείοντα το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

Στηρίζεται στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο ορίζει ότι «Κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου», όπως και στην αιτιολογική σκέψη 25 και στο άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιатύπωση) τα οποία έχουν ως εξής: [σελ. 8 του πρωτοτύπου]

«[...]»

(25) Προς τον σκοπό της ορθής αναγνώρισης των ατόμων που χρήζουν προστασίας ως πρόσφυγες κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης της

Γενεύης ή ως πρόσωπα που δικαιούνται επικουρική προστασία, κάθε αιτών θα πρέπει να έχει πραγματική πρόσβαση στις διαδικασίες, τη δυνατότητα να συνεργάζεται και να επικοινωνεί καταλλήλως με τις αρμόδιες αρχές ώστε να υποβάλλει τα στοιχεία της υπόθεσής του, καθώς και επαρκείς διαδικαστικές εγγυήσεις για να προωθεί την υπόθεσή του σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Επιπλέον, η εξέταση μιας αίτησης διεθνούς προστασίας θα πρέπει κανονικά να δίδει στον αιτούντα τουλάχιστον: [...], το δικαίωμα κατάλληλης κοινοποίησης της απόφασης και πραγματικό και νομικό σκεπτικό της απόφασης, τη δυνατότητα συνεννόησης με νομικό ή άλλο σύμβουλο, το δικαίωμα ενημέρωσής του για τη νομική του κατάσταση στα κρίσιμα σημεία της διαδικασίας, σε γλώσσα την οποία κατανοεί ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί, καθώς και, σε περίπτωση αρνητικής απόφασης, το δικαίωμα ουσιαστικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου.

[...]

Άρθρο 46 Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων: α) απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας [...]

[...]

4. Τα κράτη μέλη ορίζουν εύλογες προθεσμίες και θεσπίζουν τις λοιπές απαιτούμενες διατάξεις για την άσκηση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής από τον αιτούντα σύμφωνα με την παράγραφο 1. Οι προθεσμίες δεν καθιστούν αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος.

[...]».

11. Το δικαίωμα «προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου» που κατοχυρώνει το άρθρο 47 του προαναφερθέντος Χάρτη αποτελεί ιδιαίτερη πτυχή του δικαιώματος προσφυγής στη δικαιοσύνη που επίσης κατοχυρώνει το άρθρο 6, παράγραφος 1 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών.

Κατά τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην οποία είναι δυνατή η παραπομπή για την ερμηνεία του προαναφερθέντος άρθρου 47 δεδομένου ότι αυτό διαπνέεται από τα άρθρα 6 και 13 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, το δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη υπόκειται σε περιορισμούς, ιδίως όσον αφορά τις προϋποθέσεις του παραδεκτού της προσφυγής, διότι ως εκ της φύσεώς του προϋποθέτει ρύθμιση εκ μέρους του κράτους, το οποίο διαθέτει προς τούτο ορισμένο περιθώριο εκτιμήσεως. Εντούτοις, οι περιορισμοί αυτοί δεν μπορούν να περιορίζουν τη δυνατότητα του πολίτη να προσφύγει στη δικαιοσύνη κατά τρόπο ή σε βαθμό που να θίγεται η ίδια η υπόσταση του δικαιώματός του ένδικης προστασίας. (ΕΔΔΑ, απόφαση *Miessen κατά Βελγίου*, 18 Οκτωβρίου 2016). [σελ. 9 του πρωτοτύπου]

12. Ο λόγος αναιρέσεως θέτει κατ' ουσίαν το ζήτημα αν το Conseil du contentieux des étrangers (Συμβούλιο επιλύσεως ενδίκων διαφορών αλλοδαπών) προσέβαλε το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και το δικαίωμα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου που κατοχυρώνει ιδίως το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κηρύσσοντας την προσφυγή του αναιρεσίοντος απαράδεκτη για τον λόγο που εκτίθεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ήτοι την εκπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής, και στηρίζοντας την απόφασή του σε, έστω και δημοσίας τάξεως, [νομοθετική] διάταξη, η οποία καθορίζει την προθεσμία ασκήσεως προσφυγής του αλλοδαπού σε δέκα ημερολογιακές ημέρες από την κοινοποίηση της αποφάσεως κατά της οποίας στρέφεται, ιδίως όταν η κοινοποίηση έγινε σε διεύθυνση την οποία ο αναιρεσείων τεκμαίρεται εκ του νόμου ότι είχε επιλέξει ως τόπο επιδόσεων, πράγμα που δύναται να περιορίσει, στην πράξη, την εν λόγω προθεσμία.

[παραλειπόμενα] [αναστέλλει τη διαδικασία]

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ,
ΤΟ CONSEIL D'ÉTAT ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:**

[παραλειπόμενα]

Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 267, εδάφιο 3, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υποβάλλεται στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχουν το άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιатύπωση), κατά το οποίο οι αιτούντες πρέπει να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής κατά των αποφάσεων «επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας», και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνικό δικονομικό κανόνα, όπως [σελ. 10 του πρωτοτύπου] το άρθρο 39/57 του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980 σχετικά με την είσοδο των αλλοδαπών στην εθνική επικράτεια, τη διαμονή, την εγκατάσταση και την απομάκρυνσή τους, σε συνδυασμό με τα άρθρα 51/2, 57/6, § 3, πρώτο εδάφιο, 5°, και 57/6/2, § 1 του ίδιου νόμου, το οποίο καθορίζει σε δέκα «ημερολογιακές» ημέρες από την κοινοποίηση της διοικητικής αποφάσεως, την προθεσμία για την άσκηση προσφυγής κατά αποφάσεως κηρύσσουσας απαράδεκτη μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας που έχει υποβάλει υπήκοος τρίτης χώρας, ιδίως όταν η κοινοποίηση πραγματοποιήθηκε στο Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides [Γραφείο για τους Πρόσφυγες και τους Απάτριδες] το οποίο ο προσφεύγων “τεκμαίρεται” εκ του νόμου ότι έχει επιλέξει ως τόπο επιδόσεων;»

[παραλειπόμενα]

Δημοσιεύτηκε [παραλειπόμενα] την πρώτη Αυγούστου δύο χιλιάδες δεκαεννέα [παραλειπόμενα]

[υπογραφές]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ